

Lawbooks

Algemene Rechtswetenschap 1 | Jurisprudentie
2020 – 2021

VOORWOORD

Beste student(e),

Voor je ligt de samenvatting van de voorgeschreven jurisprudentie van het vak Algemene Rechtswetenschap 1. De voorgeschreven jurisprudentie bestaat uit een aantal baanbrekende uitspraken van de afgelopen 110 jaar. Aangezien je van deze uitspraken alleen de strekking (rechtsregel) dient te kennen hebben wij ze voor dit vak beknopt samengevat.

Bij andere vakken is de jurisprudentie uiteraard vele malen uitgebreider samengevat en bevat het ook de relevante rechtsoverwegingen die je moet markeren. Lawbooks raadt je aan om tijdig te beginnen met het lezen van deze arresten omdat de kans groot is dat je hier op het tentamen van Algemene Rechtswetenschap 1 een aantal vragen over krijgt.

Lawbooks wenst je veel succes tijdens het lezen en een prettig cursusverloop!

Met vriendelijke groet,

Team Lawbooks

INHOUDSOPGAVE

WEEK 1	BLZ. 5
WEEK 2	BLZ. 6
WEEK 3	BLZ. 10
WEEK 4	BLZ. 13
WEEK 5	BLZ. 17
WEEK 6	BLZ. 22
WEEK 7	BLZ. 25

INSTAGRAM

Volg Lawbooks op [Instagram](#) en blijf op de hoogte van de laatste ontwikkelingen. Heb je een vraag? Slide dan gerust in onze DM.

FACEBOOK

Wil je op de hoogte blijven van onze acties, nieuwe releases en meer? Volg ons dan op [Facebook](#).

WHATSAPP

Word lid van de WhatsApp-groep van jouw jaarlaag en word meteen op de hoogte gehouden van de nieuwste releases van Lawbooks, acties en kortingscodes! Scan met je mobiel de QR-code hiernaast om lid te worden.

ONTDEK DE VOORDELEN VAN LAWBOOKS.

De meest volledige samenvattingen

Je krijgt niet alleen de literatuur, maar ook arrestanalyses, tips & tricks van ouderejaars, handige stappenplannen en de antwoorden van de werkgroepvragen.

We hebben ook oefenpakketten

Wil je vlak voor het tentamen je kennis testen? Wij zijn het enige bedrijf dat ook oefenpakketten verkoopt met handige oefenvragen, uiteraard voorzien van het antwoord.

Exact toegespitst op de stof

Onze samenvattingen worden exact toegespitst op de stof die je voor het tentamen moet kennen. Je leest geen letter te veel of te weinig.

Geschreven door de beste juristen

De samenvattingen worden geschreven door de beste afgestudeerde juristen en meesters in het recht. Hierdoor weet je zeker dat je de beste kwaliteit krijgt.

De verantwoorde keuze

Onze producten worden uitsluitend gedrukt op papier dat goedgekeurd is door het FSC. Lawbooks is een slimme én verantwoorde keuze.

10%
KORTING

KORTINGSCOUPON

Ga je voor het eerst samenvattingen bij Lawbooks bestellen? Gebruik bij het afrekenen de code **JFV2020** en krijg direct 10% korting op je eerste bestelling.

WEEK 1

Voor deze week is geen jurisprudentie voorgeschreven.

WEEK 2

APV SCHIERMONNIKOOG

Vindplaats

HR 23 december 1980, ECLI:NL:HR:1980:AC7081, NJ 1981, 171 (Schiermonnikoog).

Onderwerp

Artikel 6 WWV (Oud), artikel 168 Gemeentewet.

Rechtsvraag

Kan een algemeen plaatselijke verordening buiten werking worden gesteld indien het in strijd is met hogere wetgeving?

Strekking

Een erg leuk arrest, zeker als je wel eens naar Schiermonnikoog gaat. Zoals je misschien weet, mag je daar niet met auto's rijden. Dat was vroeger ook al het geval: sinds 1940 verbodt een algemene plaatselijke verordening (hierna: APV) motorvoertuigen op het eiland. De reden hierachter was om het karakter van het eiland te beschermen. De verdachte in deze zaak was echter helemaal klaar met het verbod en besloot met een auto op het eiland te gaan rijden om een rechterlijke uitspraak uit te lokken. Hij werd uiteraard opgepakt en strafrechtelijk vervolgd en de verdachte speelde de zaak tot de Hoge Raad. De Hoge Raad stelde de man in het gelijk, want de APV was in strijd met de Wegenverkeerswet. De Wegenverkeerswet voorzag toen (in 1980) niet in een mogelijkheid om motorvoertuigen te weigeren met het doel het milieu en karakter van het eiland te beschermen. Later kwam daar wel verandering in en werd, naar aanleiding van dit arrest, artikel 2 lid 2 toegevoegd aan het Wegenverkeerswet.

LANDELIJKE SPECIALISTEN VERENIGING

Vindplaats

HR 6 mei 1983, ECLI:NL:HR:1983:AD5666, NJ 1984, 360 (Landelijke specialisten vereniging).

Onderwerp

Artikel 2 Prijzenwet, Onrechtmatige materiële wetgeving.

Rechtsvraag

Is het mogelijk dat de rechter een ministeriële regeling buiten werking stelt omdat deze onrechtmatig is jegens de doelgroep waarvoor hij geldt?

Strekking

De toenmalige minister van Economische Zaken had samen met de toenmalige staatssecretaris van Volksgezondheid en Milieuhygiëne een Prijzenbeschikking vastgesteld. Het betrof een ministeriële regeling waarin de tarieven van medische specialisten aan een maximum werd gebonden. De specialisten leden hierdoor schade want ze konden niet meer hun eigen, hogere tarieven hanteren. De Landelijke Specialisten Vereniging (hierna: LSV) spande daarop een kort geding aan tegen de Staat. De LSV werd in het gelijk gesteld.

Tip van Lawbooks: Uit dit arrest blijkt dat wetgeving in materiële zin als een onrechtmatige daad kan worden aangemerkt. De rechtsregel van dit arrest wordt gezien als een verruiming van de rechtsregel van het Pocketbook-arrest. Toen ging het om het met straf bedreigen van een handeling, die ingevolge de Grondwet niet verboden mocht worden (vrijheid van drukpers). Hier was de strafbepaling niet in strijd met een fundamenteel recht, maar miste de minister de bevoegdheid haar vast te stellen. Dit kon eveneens leiden tot een onrechtmatige daad.

RECHTERLIJK UITZENDVERBOD

Vindplaats

HR 2 mei 2003, ECLI:NL:HR:2003:AF3416, NJ 2004, 80 (Rechterlijk uitzendverbod).

Onderwerp

Artikel 7 Gw, artikel 10 EVRM.

Rechtsvraag

Is het verbieden van een televisie-uitzending mogelijk of is dat in strijd met artikel 7 Gw dan wel artikel 10 EVRM?

Strekking

Deze zaak draait om het oude programma 'Breekijzer' van Pieter Storms. In Breekijzer stormde Storms (pun intended) met een camera bij bedrijven binnen waarvan hij, Storms, het vermoeden had dat er dingen gebeurden die het daglicht niet konden verdragen (zoals fraude, belastingontduiking etc.). Storms kwam ook langs bij ene Niessen en zette hem zo, zonder dat hij sterke bewijzen had, in een negatief daglicht. Niessen vroeg bij de rechter een verbod voor SBS om de betreffende opnamen uit te zenden. Omdat Storms onrechtmatig had gehandeld jegens Niessen, kreeg Niessen het verbod. Volgens de Hoge Raad was het mogelijk om de uitzending te blokkeren en was dat niet in strijd met de vrijheid van meningsuiting. De vrijheid van meningsuiting kan zowel in artikel 7 Grondwet als in artikel 10 EVRM beperkt worden, mits de beperking voorzien was bij wet. Dat was in casu het geval: artikel 6:162 BW (de onrechtmatige daad) fungeerde hierbij als wetsbepaling die de beperking mogelijk maakte.

Tip van Lawbooks: Dit arrest laat zien dat grondrechten, zoals de vrijheid van meningsuiting, onder bepaalde omstandigheden kunnen worden beperkt. In het onderhavige geval was de uitzending namelijk onrechtmatig jegens Niessen. Beperking was in het onderhavige geval volgens de Hoge Raad daarom mogelijk. Artikel 7 lid 1 Grondwet spreekt van de zinsnede 'behoudens ieders verantwoordelijkheid'. Kortom, op grond van deze zinsnede kan de vrijheid van meningsuiting worden beperkt. Het tweede lid van artikel 7 Grondwet, dat specifiek zegt dat er geen censuur toegepast mag worden op televisie-uitzendingen, bevat deze zinsnede niet. Niettemin is de zinsnede uit lid 1 ook op lid 2 van toepassing.

URGENDA

Vindplaats

HR 20 december 2019, ECLI:NL:HR:2019:2006, NJ 2020/41 (Urgenda).

Onderwerp

Rol van de rechter.

Rechtsvraag

In hoeverre mag de rechter bevel geven wetgeving tot stand te brengen?

Casus

De Staat moet de uitstoot CO₂ eind 2020 ten minste met 25% reduceren ten opzichte van 1990 om te voldoen aan de zorgplicht uit art. 2 en 8 EVRM. De Staat ligt echter achter op schema om hieraan te voldoen. Urgenda vordert dat er maatregelen genomen gaan worden om alsnog te voldoen aan de vastgestelde vermindering.

Essentie

Het is de rechter uitsluitend niet toegestaan om een bevel te geven wetgeving met een bepaalde, specifieke inhoud tot stand te brengen (r.o. 8.2.6). Het door het hof bekrachtigde bevel het nemen van maatregelen van de rechtbank, vormt een toepassing van de hoofdregel van art. 3:296 BW. Dit bevel komt immers niet neer op een bevel om *specifieke* wetgevende maatregelen te nemen, maar laat de Staat vrij in de keuze van de te nemen maatregelen. Dit wordt niet anders doordat voor veel van de mogelijk te nemen maatregelen wetgeving nodig zal zijn, zoals de Staat aanvoert. Het blijft immers aan de Staat om te bepalen welke maatregelen worden getroffen en welke wetgeving tot stand wordt gebracht om die reductie te bereiken (r.o. 8.2.7).

In het Nederlandse staatsbestel komt de besluitvorming over reductie van de uitstoot van broeikasgassen toe aan de regering en het parlement. Zij hebben een grote mate van vrijheid om de daarvoor vereiste politieke afwegingen te maken. Het is aan de

rechter om te beoordelen of de regering en het parlement bij het gebruik van die vrijheid zijn gebleven binnen de grenzen van het recht, waaraan zij zijn gebonden (zoals het EVRM, art. 93 en 94 Gw) (r.o. 8.3.2 en 8.3.3).

Tip van Lawbooks: Dit arrest is zeer uitgebreid en heeft zoals je misschien wel weet veel stof doen opwaaien. Uiteindelijk was het bevel van het hof om wetgeving tot stand te brengen in dit geval dus geoorloofd, omdat het aan de Staat vrijheid laat om het verder in te vullen en met wat voor maatregelen zij dat precies willen doen. Had de rechter al een (begin van deze) invulling gegeven, dan had hij te ver gegaan. Uit dit arrest wordt kortom duidelijk hoe ver de rechter precies mag gaan bij een bevel tot wetgeving.

WEEK 3

GULDEMOND/NOORDWIJKERHOUT

Vindplaats

HR 31 december 1915, NJ 1916, 407 (Guldemonde/Noordwijkerhout).

Onderwerp

Artikel 112 Gw, artikel 2 Wet RO (oud), obiectum litis.

Rechtsvraag

Mag de burgerlijke rechter oordelen over de bestuurshandelingen van een bestuursorgaan?

Strekking

Guldemonde was sinds 1905 eigenaar van verschillende percelen bos- en geestland onder Noordwijkerhout. Op eigen grond heeft hij een twaalf meter brede vaarsloot gegraven, waar hij al vele jaren ongestoord gebruik van maakt. Op het punt waar deze vaarsloot een openbaar voetpad kruist, maakt de gemeente Noordwijkerhout in 1914 aanstalten de vaart te dempen om het voetpad weer zijn oude bestemming te geven. Guldemonde vordert bij de burgerlijke rechter in kort geding dat de gemeente de werkzaamheden staakt en vraagt machtiging om het reeds gestorte zand te mogen verwijderen. De gemeente stelt dat de burgerlijke rechter niet bevoegd is, omdat de gemeente optrad uit hoofde van een publiekrechtelijke taak; de zorg voor de bruikbaarheid van de openbare weg. Zowel de president van de rechtbank als het gerechtshof verklaren dat zij als burgerlijke rechter bevoegd zijn, omdat dit geschil een burgerlijk recht betreft. De vordering werd door de president van de rechtbank toegewezen en door het hof deels niet-ontvankelijk verklaard en deels afgewezen. Het geschil komt uiteindelijk bij de Hoge Raad terecht. De Hoge Raad geeft aan dat in artikel 2 RO van 1827 de uitsluitende bevoegdheid van de rechterlijke macht afhankelijk is gesteld van het object van het geschil, dat wil zeggen van het recht waarin de aanlegger vraagt te worden beschermd (obiectum litis), en dus NIET van het recht waarop de verweerder zijn verweer grondt (fundamentum petendi).

Tip van Lawbooks: De Hoge Raad bevestigt in dit arrest de leer van het obiectum litis (de leer van het gevraagde). Het onderwerp van geschil is bepalend voor de rechtsbevoegdheid van de rechter. Oftewel, de uitsluitende bevoegdheid van de rechterlijke macht is afhankelijk gesteld van het voorwerp van het geschil, dat is het recht waarin de aanlegger vraagt te worden beschermd (in casu het ongestoord genot van een vaarsloot), en niet van de aard van het recht waarop de verweerder zijn verweer grondt.

ALKMAAR/NOORD-HOLLAND

Vindplaats

HR 18 augustus 1944, NJ 1944/1945, 598 (Alkmaar/Noord-Holland).

Onderwerp

Artikel 2 Wet RO (oud), artikel 112 lid 1 Grondwet.

Rechtsvraag

Is het mogelijk dat de burgerlijke rechter zich bevoegd acht in een zaak die zich volledig binnen de publiekrechtelijke sfeer afspeelt?

Strekking

In deze zaak mocht de provincie Noord-Holland van de Staat elektriciteit leveren in de gehele provincie. De gemeente Alkmaar nam de elektriciteit af en leverde deze door aan haar inwoners. Zo verdiende zij als 'tussenpersoon' wat geld. De provincie wilde de elektriciteit rechtstreeks gaan leveren aan de inwoners van Alkmaar en gemeente Alkmaar er tussenuit knippen. Gemeente Alkmaar was het daar niet mee eens en de provincie weigerde verder elektriciteit te leveren. Omdat gemeente Alkmaar nu een groot probleem had (ze kon immers niet op een andere manier aan stroom komen) stapte de gemeente naar de burgerlijke rechter. Alkmaar eiste van de rechter een verklaring van recht (artikel 3:302 BW) dat zij, de provincie dus, door moest gaan met de levering van stroom. De provincie was van mening dat de burgerlijke rechter onbevoegd was om over het geschil te oordelen. De burgerlijke rechter was echter wel bevoegd omdat de vordering van de gemeente een schuldvordering was. Dergelijke vorderingen vielen op grond van artikel 2 Wet RO (oud) onder de bevoegdheid van de burgerlijke rechter.

Tip van Lawbooks: In dit arrest achtte de burgerlijke rechter zich bevoegd in een geschil dat zich volledig in publiekrechtelijk sfeer afspeelde: het geschil speelde tussen twee publiekrechtelijk organen en het onderwerp was eveneens publiekrechtelijk van aard. De burgerlijke rechter was bevoegd omdat het 'voorwerp' van het geschil een schuldvordering was in de zin van het toen geldende artikel 2 Wet RO (tegenwoordig is dat artikel 112 lid 1 Grondwet). Volgens die bepaling vielen schuldvorderingen onder de bevoegdheid van de burgerlijke rechter.

MARING/ASSURADEUREN

Vindplaats

HR 3 maart 1972, ECLI:NL:HR:1972:AB3597, NJ 1972/339 (Maring/Assuradeuren).

Onderwerp

Gewoonterecht.

Rechtsvraag

Kan het gewoonterecht wettelijke bepalingen buiten werking zetten?

Strekking

De strekking van dit arrest lijkt tot op zekere hoogte op de strekking van het later te bespreken arrest Saladin/HBU. In dit arrest heeft de Hoge Raad bepaald dat ook het gewoonterecht niet alleen een aanvullende werking kan hebben, maar ook een beperkende werking, in die zin dat het gewoonterecht het geschreven recht terzijde kan stellen. In het onderhavige geval ging het om een afgebrande boerderij die was verzekerd. De vraag was tegen welk bedrag de boerderij was verzekerd: tegen de herbouwwaarde of tegen de daadwerkelijke waarde van de boerderij (die lager was dan de herbouwwaarde). Artikel 288 en 289 Wetboek van Koophandel (die inmiddels ook zijn vervallen) gingen uit van de daadwerkelijke waarde. Dat was volgens de Hoge Raad in strijd met het gewoonterecht, aangezien het gebruikelijk was om gebouwen te verzekeren tegen de herbouwwaarde.

DEUGDELIJKE RECHTSGANG

Vindplaats

HR 3 juni 2016, ECLI:NL:HR:2016:1049, NJ 2017/46 (Deugdelijke rechtsgang).

Onderwerp

Bevoegdheid burgerlijke rechter.

Rechtsvraag

Is de burgerlijke rechter bevoegd om kennis te nemen van een geschil als eiser de mogelijkheid heeft of heeft gehad om een procedure bij een andere rechterlijke instantie aan te spannen?

Strekking

Een belangenorganisatie van studenten procedeerde tegen een aantal universiteiten over de hoogte van het instellingscollegegeld voor studenten die een tweede studie wilden volgen na het afstuderen. De organisatie wendde zich tot de burgerlijke rechter, maar die verklaarde de organisatie niet-ontvankelijk omdat zij zich op grond van artikel 7.66 WHW zich tot het College van Beroep voor het Hoger onderwijs moest wenden.

Tip van Lawbooks: In feite is dit arrest niets meer dan een voorbeeld van hoe de rechtsregel uit het arrest Schellen en Deuopeners werkt. Verwar dit arrest trouwens niet met een ander arrest met een soortgelijke naam, te weten Ondeugdelijke Rechtsgang.

WEEK 4

GOUDSE BOUWMEESTER

Vindplaats

HR 12 maart 1926, ECLI:NL:HR:1926:AG180, NJ 1926, 777 (Goudse bouwmeester).

Onderwerp

Natuurlijk verbintenis (art. 6:3 lid 2 BW), onverschuldigde betaling (art. 6:203 BW).

Rechtsvraag

Kan een morele verplichting aangemerkt worden als een natuurlijke verbintenis?

Strekking

Een bouwmeester (gemeente-architect) ontvangt een groot bedrag aan steekpenningen van een aannemer. Als het gemeentebestuur daar achter komt stort de bouwmeester het bedrag in de gemeentekas, met de bedoeling om het oordeel over zijn handelwijze gunstig te beïnvloeden. Als de gemeente toch besluit om de bouwmeester te ontslaan, krijgt hij spijt van de afdracht en wil hij het geld terug hebben. De gemeente weigert het geld terug te geven, waarop de man een vordering instelt op grond van onverschuldigde betaling. Volgens de Hoge Raad was er in casu sprake van een natuurlijke verbintenis: een verbintenis die niet in rechte kan worden afgedwongen. Essentieel hier is dat er volgens de Hoge Raad een verbintenis bestond op grond waarvan de bouwmeester had betaald en dat er dus wel degelijk een rechtsgrond aanwezig was voor de betaling. Omdat de bouwmeester het geld in de gemeentekas had gestort op grond van zijn moraal, oordeelde de Hoge Raad dat hij dan ook voldeed aan een natuurlijke verbintenis (zie ook lid 2 van art. 6:3 BW) en hij op deze manier dus ook verschuldigd had betaald.

EELMAN/HIN

Vindplaats

HR 11 december 1959, ECLI:NL:HR:1959:AG2042, NJ 1960, 230 (Eelman/Hin).

Onderwerp

Artikel 3:33 BW, artikel 3:35 BW.

Rechtsvraag

Kan een overeenkomst worden vernietigd indien de koper niet op de hoogte is van de geestelijke stoornis van de verkoper en dit ook niet kan zijn?

Strekking

Eelman verkocht zijn boerderij 'De Mars' aan boer Hin. Na de koop, maar nog voordat de boerderij was overgedragen aan boer Hin, werd Eelman onder curatele gesteld wegens schizofrenie. Later bleek dan ook dat Eelman de boerderij verkocht had onder invloed van de waanvoorstelling dat in zijn boerderij spoken huisden. Eelman werd onder curatele geplaatst, en de curator van Eelman wilde de verkoop van de boerderij aan boer Hin annuleren. Hin was het hier uiteraard niet mee eens, omdat hij niets wist over de ziekte van Eelman. De zaak kwam uiteindelijk terecht bij de Hoge Raad. De Hoge Raad bepaalt 'dat degene die in gerechtvaardigd vertrouwen afgaat op een bij hem gewekte schijn, wordt beschermd tegen hem die deze schijn heeft opgeroepen'. Boer Hin was in casu te goeder trouw: hij wist niets over de schizofrenie van Eelman en kon dat ook niet weten. De verkoop ging daarom gewoon door.

DE KANTHAROS VAN STEVENSWEERT

Vindplaats

HR 19 juni 1959, ECLI:NL:HR:1959:217, NJ 1960, 59 (Kantharos van Stevensweert).

Onderwerp

Wederzijdse dwaling, artikel 6:228 lid 2 BW.

Rechtsvraag

Wanneer kan een overeenkomst worden vernietigd indien vast komt te staan dat er sprake was van wederzijdse dwaling?

Strekking

Tijdens baggerwerkzaamheden in de buurt van Stevensweert te Limburg wordt een 'kantharos' gevonden (een zilveren Griekse drinkbeker). Deze wisselt een paar keer van eigenaar voor peanuts en komt uiteindelijk bij persoon X terecht. X verkoopt de beker aan goudsmid Brom voor zijn gewicht in zilver, omgerekend zo'n €57. Brom is een simpele goudsmid, en weet eigenlijk niet dat hij een zeldzame *kantharos* op de kop tikt. Hier komt hij pas veel later achter. Brom is dan erg opgewonden en schrijft er een stuk over in de krant. X leest dit stuk en wil de overeenkomst vernietigen op grond van dwaling. Als X wist dat de beker zoveel geld waard was, had hij het nooit voor zo weinig verkocht aan Brom. De Hoge Raad verwerpt zijn beroep. Hier hebben beide partijen, zowel de verkoper als koper, gedwaald. De Hoge Raad geeft drie redenen om de verkoper in het ongelijk te stellen:

1. Dat naar verkeersopvattingen de verkoper van een zaak door de verkoop de kans prijsgeeft dat de zaak achteraf zal blijken hoedanigheden te bezitten waarvan hij ten tijde van de verkoop geen vermoeden kon hebben.

2. Dat in dit geval die bijzondere hoedanigheid aan het licht is gekomen, pas door na de koop verrichte onderzoeken van de koper.
3. Dat hier wel vernietiging wegens dwaling mogelijk was, indien bijzondere omstandigheden waren aangetoond, bijvoorbeeld dat de koper wel in staat was geweest de verkoper over de bijzondere eigenschappen van de beker te informeren. Dat was in casu dus niet het geval.

Tip van Lawbooks: In dit geval kon de overeenkomst niet worden vernietigd omdat de verkeersopvattingen zich daartegen verzetten. Als je iets verkoopt kan later blijken dat het product dat je verkoopt eigenschappen blijkt te bezitten. Door de verkoop van dat product geef je die kans prijs. Het zou oneerlijk zijn voor de wederpartij om de overeenkomst dan te vernietigen en dat product terug te eisen.

BOOY/WISMAN

Vindplaats

HR 21 januari 1966, ECLI:NL:PHR:1966:AC4621, NJ 1966, 183 (Booy/Wisman).

Onderwerp

Artikel 6:228 BW, dwaling.

Rechtsvraag

In dit arrest staan twee rechtsvragen centraal:

1. Is de verkrijging van een kentekenbewijs een toekomstige omstandigheid?
2. Staat aan beroep van de koper op dwaling in de weg, als hij naar de juistheid van een mededeling van verkoper geen onderzoek heeft ingesteld?

Strekking

Booy verkoopt aan Wisman een kraan. Booy verzekerde aan Wisman dat hij een kentekenbewijs voor de kraan zou krijgen, omdat dit andere klanten ook was gelukt. Toen Wisman echter een kentekenbewijs aanvraag, werd deze niet verstrekt. Wisman wil de overeenkomst met Booy vernietigen in verband met dwaling. De Hoge Raad geeft met betrekking tot de eerste vraag aan dat het al reeds vaststond dat er geen kentekenbewijs zou worden verstrekt voor de kraan die Wisman kocht. Het is dus geen toekomstige omstandigheid. Met betrekking tot de tweede vraag geeft de Hoge Raad aan dat er zoiets als een onderzoeksplicht bestaat, maar dat deze niet zo ver gaat dat de koper niet mag afgaan op de mededelingen van de verkoper. De antwoorden op de rechtsvragen luiden als volgt:

1. Nee, de verkrijging van een kentekenbewijs is geen toekomstige omstandigheid.
2. Er bestaat voor de koper een onderzoeksplicht, deze gaat echter niet zo ver dat hij niet mag uitgaan van de verklaringen van de verkoper.

MAAK KENNIS MET LAWBOOKS

WIE ZIJN WIJ?

Lawbooks is het initiatief van een groep gemotiveerde juristen die ruimte zag voor verbetering. Wij leggen ons volledig toe op de vervaardiging van studie-ondersteunende materialen voor rechtsgeleerdheid. Door deze unieke specialisatie heb je altijd gegarandeerd de beste kwaliteit. De zorg die Lawbooks heeft voor haar producten komt terug in elk detail: van de pagina-indeling tot het gekozen lettertype. Elk boekje is maatwerk. Daarnaast worden onze samenvattingen en oefenpakketten elk jaar grondig herzien, waardoor elk boekje altijd up-to-date is. Door te kiezen voor Lawbooks investeer je in jezelf.

WAT DOEN WIJ?

Lawbooks heeft in de afgelopen 8 jaar al duizenden studenten voorzien van de beste samenvattingen en oefenpakketten. Daarnaast werken we al 2 jaar samen met de JFV, de officiële Juridische Faculteitsvereniging van de Rijksuniversiteit Groningen. Door te kiezen voor de kwalitatief hoogstaande producten van Lawbooks ga je zelfverzekerd het tentamen in. **Al duizenden studenten gingen je voor!**

VOLLEDIG. VOORBEELDIG. VOORDELIG.

Alle samenvattingen en oefenpakketten van Lawbooks zijn in Groningen exclusief verkrijgbaar bij de JFV en in onze webshop. Heb je een abonnement op Lawbooks? Dan betaal je in de JFV Studiewinkel per boekje maar **€4,99!** De Lawbooks samenvattingen zijn niet alleen de beste, maar ook de goedkoopste! Kijk voor meer informatie op www.lawbooks.nl/groningen

WEEK 5

LINDENBAUM/COHEN

Vindplaats

HR 13 januari 1919, NJ 1919, p. 161 (Lindenbaum/Cohen).

Onderwerp

Onrechtmatige daad, artikel 6:162 BW.

Rechtsvraag

Is er in het onderhavige geval sprake van een onrechtmatige daad?

Strekking

Lindenbaum en Cohen hadden ieder een drukkerij in Amsterdam. Cohen had een bediende van Lindenbaum omgekocht, zodat deze informatie aan hem gaf over offertes en dergelijke. Lindenbaum kwam achter deze bedrijfsspionage. Hij eiste vervolgens schadevergoeding van Cohen op grond van onrechtmatige daad. Het probleem was nu hetzelfde als bij het arrest hierboven: er was geen grond waarop Cohen aansprakelijk kon worden gehouden; zijn gedraging was niet in strijd met de wet en hij maakte ook geen inbreuk op een subjectief recht. Ging Cohen net als de Zutphense juffrouw vrijuit? Het antwoord is nee! De Hoge Raad formuleerde voor het eerst dat er ook sprake kan zijn van een onrechtmatige daad indien de gedraging in strijd is met hetgeen volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betaamt. De Hoge Raad verliet dus de strenge formulering die hij nog aanhield in het arrest van de Zutphense juffrouw. Later is deze derde grond toegevoegd aan artikel 6:162 BW. We zouden dus kunnen zeggen dat de strekking van dit arrest is gecodificeerd. Het arrest is ook daarom min of meer overbodig geworden aangezien de rechtsregel van de Hoge Raad nu letterlijk in de wet staat, maar we kijken er nog graag op terug omdat de Hoge Raad in dit arrest echt 'om' ging en van koers veranderde.

BERG EN DALSE WATERTOREN I & II

Vindplaats

HR 13 maart 1936, NJ 1936, 415 (Berg en Dalse Watertoren I); HR 2 april 1937, NJ 1937, 639 (Berg en Dalse Watertoren II).

Onderwerp

Artikel 3:13 BW.

Rechtsvraag

Is er sprake van een misbruik van recht indien je je eigendomsrecht uitsluitend gebruikt om een ander te benadelen?

Strekking

Twee burens, Van Stolk en Van der Goes, hebben in eerste instantie ruzie over het gebruik van de toegangsweg naar hun erf. De ene buurman, Van Stolk, besluit daarop een stel palen met doeken ertussen te plaatsen op zijn erf, zodat het uitzicht van Van der Goes verpest wordt. Na een kort geding moest Van Stolk deze palen weghalen. Hierop besloot Van Stolk om een grote Amerikaanse watertoren te plaatsen op zijn terrein, eveneens met het doel om het uitzicht van Van der Goes te verpesten. Van Stolk gaf echter aan dat hij met de watertoren grondwater wilde oppompen. Dat was hoogstwaarschijnlijk een leugen, want de toren was niet eens aangesloten op de waterleiding. In het arrest Watertoren I werd bepaald door de Hoge Raad dat de toren mocht blijven staan, als hij aangesloten zou worden. Dit gebeurde. In een nieuwe zaak, Watertoren II, werd door het hof toch weer wel aannemelijk geacht dat de watertoren louter geplaatst was om het uitzicht van Van der Goes te verpesten (r.o. 9) en dat het aansluiten alleen maar was bedoeld om de toren niet weg te hoeven halen (r.o. 8). De Hoge Raad is het hiermee eens.

Tip van Lawbooks: Je mag geen misbruik maken van je eigendomsrecht (in dit geval om op je eigen erf dingen neer te zetten) in de zin dat je dit recht alleen gebruikt om een ander te benadelen. Dit arrest is wezenlijk anders dan het latere Lenste Schutting-arrest, aangezien daar de buurman wél een redelijk belang had bij de aanleg van de schutting. De schutting in dat arrest blokkeerde, net als de watertoren, eveneens het zicht van de buurman, maar dat was niet de bedoeling van de schutting.

QUINT/TE POEL

Vindplaats

HR 30 januari 1959, NJ 1959, 548 (Quint/Te Poel).

Onderwerp

Artikel 6:1 BW, artikel 6:212 BW.

Rechtsvraag

Is er in het onderhavige geval sprake van ongerechtvaardigde verrijking?

Strekking

De Hoge Raad stelt in het kader van artikel 1838 BW (nieuwe bepaling is art. 6:1 BW): verbintenissen die niet uit een overeenkomst voortvloeien, hoeven niet rechtstreeks voort te komen uit een wetsartikel. 'Uit de wet' betekent dat in gevallen waarin de wet geen regeling kent, een oplossing moet worden gezocht die past in het stelsel van de wet én aansluit bij de wél in de wet geregelde gevallen. Dit arrest is belangrijk omdat daarin de ongerechtvaardigde verkrijging (die toen nog niet in de wet was geregeld) door de Hoge Raad voor het eerst als bron van verbintenis wordt erkend. Later is de ongerechtvaardigde verrijking opgenomen in artikel 6:212 BW.

KELDERLUIK

Vindplaats

HR 5 november 1966, NJ 1966/136 (Kelderluik).

Onderwerp

Onrechtmatige daad, artikel 6:162 BW.

Rechtsvraag

Is er in het onderhavige geval sprake van een onrechtmatige daad?

Strekking

Dit arrest is van groot belang voor de juridische beoordeling van gevaarzetting in verband met onrechtmatige daad. In dit arrest geeft de Hoge Raad vier criteria voor de beoordeling of iemand maatregelen moet nemen om te voorkomen dat een bepaalde potentieel gevaarlijke situatie tot letsel leidt bij een ander. In deze zaak liet een medewerker van Coca-Cola bij het afleveren van frisdrank in een Amsterdamse kroeg het kelderluik (een luik in de vloer die naar de kelder leidt) openstaan. Een kroeggast had dit niet door en viel in de kelder waardoor hij ernstig gewond raakte. De vraag was of (de medewerker van) Coca-Cola aangesproken kon worden op grond van de onrechtmatige daad. De gedraging van de medewerker viel onder de derde grond (gedraging in strijd met hetgeen in het maatschappelijk verkeer betaamt).

Tip van Lawbooks: De vier criteria voor de vaststelling van gevaarzetting zijn:

1. De mate van waarschijnlijkheid dat het slachtoffer het gevaar niet onderkent;
2. De kans op een ongeval;
3. De ernst van de mogelijke gevolgen;
4. De vraag of veiligheidsmaatregelen meer of minder gemakkelijk kunnen worden getroffen.

In dit geval was de kans groot dat het slachtoffer ten val zou komen en zouden de gevolgen van die val ernstig zijn. Daarbij kon de medewerker vrij makkelijk maatregelen treffen, door bijvoorbeeld een bordje neer te zetten of een lint op te hangen.

HAVILTEX

Vindplaats

HR 13 maart 1981, NJ 1981/635 (Haviltex).

Onderwerp

Uitleg van overeenkomsten.

Rechtsvraag

Op welke wijze dienen overeenkomsten te worden geïnterpreteerd?

Strekking

Het Haviltex-arrest is mogelijk een van de bekendste arresten in Nederland. In het arrest Haviltex wordt een formule gegeven waarmee (bedingen in) overeenkomsten kunnen worden uitgelegd in het geval er onduidelijkheid ontstaat over (de betekenis van het desbetreffende beding in) de overeenkomst. De Hoge Raad heeft bepaald dat we niet alleen moeten kijken naar de grammaticale betekenis van het beding: *“De vraag hoe in een schriftelijk contract de verhouding van partijen is geregeld en of dit contract een leemte laat die moet worden aangevuld, kan niet worden beantwoord op grond van alleen maar een zuiver taalkundige uitleg van de bepalingen van dat contract. Voor de beantwoording van die vraag komt het immers aan op de zin die partijen in de gegeven omstandigheden over en weer redelijkerwijs aan deze bepalingen mochten toekennen en op hetgeen zij te dien aanzien redelijkerwijs van elkaar mochten verwachten. Daarbij kan mede van belang zijn tot welke maatschappelijke kringen partijen behoren en welke rechtskennis van zodanige partijen kan worden verwacht.”*

VERHUIZENDE ZUSJES

Vindplaats

HR 12 mei 2000, ECLI:NL:HR:2000:AA5784, NJ 2001, 300 (Verhuizende zusjes).

Onderwerp

Onrechtmatige daad, artikel 6:162 BW.

Rechtsvraag

Wanneer is gevaarscheppend gedrag onrechtmatig?

Strekking

Een zusje hielp haar zusje met verhuizen. Bij het dragen van een kast ging er iets mis waardoor de arm van een van de zusjes bekneld raakte en later zelfs geamputeerd moest worden. Het zusje met één arm stelde de andere zus aansprakelijk op grond van onrechtmatige daad. Was er in het onderhavige geval sprake van gevaarzetting (een mogelijkheid waarop iemand aangesproken kan worden op grond van artikel 6:162 BW)? Nee, zegt de Hoge Raad, er was sprake van een ongelukkige samenloop van omstandigheden (OSVO).

Tip van Lawbooks: Het veroorzaken van een ongeval is niet per definitie onrechtmatig. Een ongeval kan namelijk veroorzaakt worden door een ongelukkige samenloop van omstandigheden, zoals in dit arrest het geval was. Aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad ontstaat pas als de dader zich van gevaarzettend gedrag had moeten onthouden omdat daardoor de kans op een ongeval, gelet op de omstandigheden, waarschijnlijk was.

WEEK 6

POS/VAN DEN BOSCH

Vindplaats

HR 17 november 1967, ECLI:NL:HR:1967:AC4789, NJ 1968, 42 (Pos/Van Den Bosch).

Onderwerp

Artikel 5:37 BW.

Rechtsvraag

Moet de schade die vergoed moet worden indien er sprake is van een onrechtmatige daad per definitie bestaan uit een geldsom of kan het ook iets anders zijn?

Strekking

De Hoge Raad heeft in dit arrest bepaald dat de schadevergoeding uit onrechtmatige daad ook kan bestaan uit iets anders dan geld, zoals de overdracht van een huis. De zaak ging over de vraag of de aanvaarding van de schenking van een stuk grond door Pos tegenover Van den Bosch, die een koopoptie op die grond had, als onrechtmatig beschouwd moest worden.

KRAAIEN EN ROEKEN

Vindplaats

HR 10 maart 1972, ECLI:NL:HR:1972:AC1311, NJ 1972, 278 (Kraaien en roeken).

Onderwerp

Onrechtmatige daad, artikel 6:162 BW.

Rechtsvraag

Kan hinder als inbreuk op het eigendomsrecht worden beschouwd? Ben je gevrijwaard van schadeclaims als je een Hinderwetvergunning hebt?

Strekking

Het gaat in deze zaak om de firma Vermeulen die een plas aan het dempen is met huisvuil. Hiervoor heeft Vermeulen een Hinderwetvergunning. Echter, het vuil trekt allerlei vogels aan die de boomgaard van teler Lekkerkerker beschadigen. Hierdoor heeft Lekkerkerker bijna geen inkomen meer. Hij stelt daarop Vermeulen aansprakelijk

via de onrechtmatige daad. Vermeulen is echter van mening dat hij niet aansprakelijk is, omdat hij handelt op grond van een vergunning die aan hem verstrekt is. Volgens de Hoge Raad sluit de Hinderwetvergunning die is verleend voor een bepaalde activiteit niet uit dat men alsnog een onrechtmatige daad kan begaan door het bedrijven van die activiteit. Kortom, ook al handel je volgens de vergunning, dan nog kan je hinder veroorzaken en inbreuk maken op iemands eigendomsrecht en dus aansprakelijk zijn op basis van onrechtmatige daad. Het maakt daarbij niet uit of degene die hinder ondervindt ooit al bezwaar tegen het verlenen van de vergunning had gemaakt en dit bezwaar destijds verworpen is.

PORTACABIN

Vindplaats

HR 31 oktober 1997, NJ 1998, 97 (Portacabin).

Onderwerp

Artikel 3:3 BW, onroerend goed.

Rechtsvraag

Wanneer kan een gebouw aangemerkt worden als een onroerend goed in de zin van artikel 3:3 lid 1 BW?

Strekking

Ten behoeve van de Rabobank is een recht van hypotheek gevestigd op een perceel grond met daarop een gebouw en een portacabin, die wordt gebruikt als kantoorruimte. De vraag was of de portacabin roerend of onroerend was. Indien de portacabin onroerend was zou het vallen onder het hypotheekrecht van de Rabobank. Indien de portacabin roerend was zou zij niet vallen onder het hypotheekrecht maar getroffen worden door het door de fiscus gelegde bodembeslag. De Hoge Raad kwam tot de conclusie dat de Portacabin onroerend was.

Tip van Lawbooks: In dit arrest geeft de Hoge Raad een handig stappenplan waarmee je kunt beoordelen of een gebouw roerend of onroerend is. Dat stappenplan is voor dit vak niet relevant. Je hoeft nu alleen de rechtsregel te kennen. Dat is kortgezegd het volgende toetsingscriterium: is het gebouw naar aard en inrichting bestemd om duurzaam ter plaatse te blijven? Portacabins (kijk maar eens op Google) zijn over het algemeen roerend, maar deze portacabin was zó ingericht dat hij bestemd was om duurzaam ter plaatse te blijven. Het was aangesloten op het gas-, water- en elektriciteitsnet en er was tevens riolering aangelegd. Ook was er een tuintje om de portacabin heen aangelegd.

BIJENSPAT II

Vindplaats

HR 18 september 1998, ECLI:NL:HR:1998:ZC2704, NJ 1999, 69 (Bijenspat II).

Onderwerp

Artikel 6:162 BW, artikel 6:96 BW.

Rechtsvraag

Kan hinder een onrechtmatige daad opleveren?

Strekking

In het onderhavige geval had een glastuinder die komkommers en aubergines in zijn kassen teelde, last van bijenspat (bijenpoep). Ongeveer 100 meter naast zijn kassen woonde namelijk een man die voor zijn hobby bijen hield in dertig bijenkassen. De bijen vlogen in het voorjaar boven de kas van de glastuinder en poepte alles onder. Hierdoor kwam er minder licht op zijn groente (waardoor de productie afnam) én moest hij bedrijven inhuren om de bijenspat te verwijderen. De glastuinder spreekt de bijenhouder aan op grond van de onrechtmatige daad. De Hoge Raad stelde niemand in het gelijk (de Hoge Raad verwees de zaak terug naar het hof), maar de Hoge Raad gaf wel een aantal algemene regels waarmee kan worden vastgesteld of sprake is van een onrechtmatige daad: 'Het antwoord op de vraag of het toebrengen van hinder onrechtmatig is, is afhankelijk van de aard, de ernst en de duur van de hinder en de daardoor veroorzaakte schade in verband met de verdere omstandigheden van het geval.' Ook moest er volgens de Hoge Raad gekeken worden naar wie er 'eerst' was. In dit geval was de bijenhouder eerder en ging de glastuinder pas later groente verbouwen. In dit geval wordt van de glastuinder gevraagd dat hij meer hinder 'pikt' van de bijenhouder.

Tip van Lawbooks: In dit arrest geeft de Hoge Raad een aantal criteria waarmee je kunt beoordelen of hinder een onrechtmatige daad oplevert of niet.

WEEK 7

UITLEG TESTAMENT

Vindplaats

HR 3 december 2004, ECLI:NL:HR:2004:AR0196, NJ 2005, 58 (Uitleg testament).

Onderwerp

Artikel 4:52 BW.

Rechtsvraag

Moet bij de uitleg van een testament uitsluitend gekeken worden naar de bewoordingen van het testament?

Strekking

Twee partners hebben samen een testament opgesteld waarin ze elkaar benoemen tot enig erfgenaam. Na verloop van tijd wordt deze relatie beëindigd, maar de eerst stervende partner blijkt niet te zijn overgegaan tot een herroeping of een wijziging van het toen opgestelde testament. Op grond van het testament zou dus zijn hele vermogen toekomen aan zijn ex-partner. De vraag is dan hoe de nalatenschap af te wikkelen, als niet duidelijk is of de testateur al of niet een herroeping heeft gewild dan wel eenvoudigweg heeft vergeten om de making te herroepen. De Hoge Raad geeft de volgende rechtsregel: *'Bij de beantwoording van de vraag of de bewoordingen van een uiterste wilsbeschikking duidelijk zijn, dat wil zeggen als verklaring van hetgeen de erflater wil dat na zijn dood met zijn vermogen zal geschieden een duidelijke zin hebben, mede dient te worden gelet op de verhoudingen die de erflater bij zijn wilsbeschikking heeft willen regelen en op de omstandigheden waaronder deze is gemaakt.'*

Tip van Lawbooks: Bij de uitleg van het testament moet niet alleen gekeken worden naar de bewoordingen van het testament, maar ook naar de omstandigheden waaronder dit testament is gemaakt. In het onderhavige geval ligt het niet voor de hand dat de gestorven partner al zijn vermogen wil achterlaten aan zijn ex. De Hoge Raad geeft echter geen uitsluitsel, maar vernietigt het arrest van het hof Den Haag en verwijst de zaak door naar hof Amsterdam.

EIGEN SCHULD, DIKKE BULT

Vindplaats

HR 30 maart 2012, ECLI:NL:HR:2012:BV1749, NJ 2012, 407 (Eigen schuld, dikke bult).

Onderwerp

Artikel 1:100 BW, artikel 1:94 BW.

Rechtsvraag

Wanneer is een schuld verknocht?

Strekking

Het gaat in deze zaak om een huwelijk dat niet meer dan een paar maanden heeft geduurd. Er is nauwelijks samengewoond. De echtgenoten zijn in gemeenschap van goederen gehuwd. De man is voor het huwelijk twee leningen aangegaan en hij stelt dat de vrouw nu voor de helft draagplichtig is voor deze schulden. De vrouw stelt dat onduidelijk is wanneer en hoe deze schulden zijn aangegaan, meer in het bijzonder of deze bijvoorbeeld ten behoeve van een familielid zijn aangegaan, en dat onduidelijk is hoe de gelden uit de aangegane kredieten zijn besteed. Mede gelet op het feit dat het huwelijk nauwelijks tot een samenleving of gemeenschappelijke huishouding heeft geleid, stelt de vrouw dat de schulden verknocht zijn en daarom buiten de gemeenschap vallen dan wel dat naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid de vrouw niet draagplichtig is voor deze schulden.

De rechter moet dus beoordelen of de schulden verknocht zijn of niet. De vraag of een schuld, wegens het hoogstpersoonlijke karakter daarvan, in afwijking van de hoofdregel van artikel 1:94 lid 2 BW aan een der echtgenoten is verknocht en dus op de voet van artikel 1:94 lid 3 BW niet in de gemeenschap valt, kan niet in haar algemeenheid worden beantwoord. De beantwoording is afhankelijk van de omstandigheden van het geval, waaronder met name de aard van die schuld, zoals deze mede door de maatschappelijke opvattingen wordt bepaald.

Tip van Lawbooks: De rechter moet dus beoordelen of de schulden verknocht zijn of niet. Dit kan de rechter doen door te kijken naar de omstandigheden van het geval. Indien de schulden niet verknocht zijn, moet de rechter onderzoeken of van de hoofdregel van artikel 1:100 BW afgeweken kan worden en een andere verdeling kan worden gemaakt. De motivering van hof Den Haag was niet toereikend, dus de Hoge Raad heeft de uitspraak van dit hof vernietigd en de zaak doorverwezen naar hof Amsterdam.

SPREKEN IS ZILVER, ZWIJGEN IS STOUT

Vindplaats

HR 31 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:565, NJ 2017, 254 (Spreken is zilver, zwijgen is stout).

Onderwerp

Artikel 3:194 lid 2 BW.

Rechtsvraag

Vervalt de sanctie van artikel 3:194 lid 2 BW indien de deelgenoot tot inkeer komt en hoe streng is het opzetvereiste van de reeds genoemde bepaling?

Strekking

In de onderhavige zaak gaat het om de vraag of namens erflaatster kort voor haar overlijden een bedrag van € 643.497 onverschuldigd dan wel ten titel van schenking naar een bankrekening van haar zoon is overgeboekt. De pleegzoon, eveneens erfgenaam, stelt dat geen sprake is van een schenking en doet een beroep op artikel 3:194 lid 2 BW omdat de vordering uit onverschuldigde betaling is verzwegen. Artikel 3:194 lid 2 BW ziet op het verzwijgen, zoek maken of verborgen houden van een goed dat tot de gemeenschap behoort. Het in deze bepaling bedoelde opzet kan niet reeds worden aangenomen indien de desbetreffende deelgenoot niet wist, maar wel behoorde te weten dat het verzwegen goed tot de gemeenschap behoorde. Aan het bewijs van het opzet moeten hoge eisen worden gesteld: het moet gaan om willens en wetens, de hoogste gradatie van opzet. Op een vordering uit onverschuldigde betaling wegens een onrechtmatige onttrekking aan het vermogen van de erflater tijdens diens leven, zoals in het onderhavige geval, kan artikel 3:194 lid 2 BW toegepast worden als deze vordering na het overlijden wordt verzwegen.

Tip van Lawbooks: In dit arrest worden veel belangrijke onderwerpen besproken. We hebben ze allemaal proberen op te nemen in deze beknopte samenvatting. Het onderstreepte gedeelte laat echter in het kort de rechtsregel zien.

ONGEHUWDE SAMENLEVERS

Vindplaats

HR 10 mei 2019, ECLI:NL:HR:2019:707, NJ 2019/248 (Ongehuwde samenlevers).

Onderwerp

Art. 1:87, 6:2, 6:203, 6:212, 6:213, 6:248 BW.

Rechtsvraag

Zijn de regels van Boek 1 van het BW van overeenkomstige toepassing op personen die informeel samenwonen?

Strekking

Man en vrouw wonen zonder samenlevingsovereenkomst ongehuwd samen. De verbouwingskosten van de woning, die alleen op naam van de man staat, worden betaald door de vrouw. Heeft de vrouw recht op een vergoeding die wordt berekend op de voet van art. 1:87 BW? Is deze regeling, geschreven voor gehuwden en geregistreerde partners, van overeenkomstige toepassing op ongehuwd samenwonenden? De Hoge Raad beantwoordt de vraag ontkennend.

De vermogensrechtelijke verhouding tussen partners die op basis van een affectieve relatie samenwonen (informeel samenlevenden), wordt niet bepaald door de regels die in de titels 6-8 van Boek 1 BW voor echtgenoten en geregistreerde partners zijn opgenomen. Die regels lenen zich niet voor overeenkomstige toepassing op de verhouding tussen informeel samenlevenden.

De Hoge Raad haalt in dit arrest dus een streep door de opvatting dat het huwelijksvermogensrecht bij gebrek aan enige regeling analoog zou kunnen worden toegepast op ongehuwde samenlevers. Dat roept de vraag op wat dan wel geldt. Er moet allereerst worden bekeken of tussen informeel samenlevenden een overeenkomst bestaat die (ook) de vermogensrechtelijke aspecten van hun samenleving regelt (art. 6:213 BW). Men kan impliciet of expliciet in bijvoorbeeld een samenlevingsovereenkomst zijn overeengekomen wie de kosten van de samenleving of specifieke kosten voor zijn rekening neemt. De redelijkheid en billijkheid kunnen aanvullend en ook corrigerend werken, aldus art. 6:248 BW. Als dergelijke afspraken ontbreken, kan een aanspraak op teruggave nog worden gebaseerd op de onverschuldigde betaling (art. 6:203 BW) of op de ongerechtvaardigde verrijking (art. 6:212 BW).

Tip van Lawbooks: Kortom, het algemene verbintenissenrecht is van toepassing en zou kennelijk voldoende instrumenten bieden om tot oplossingen in concrete gevallen te komen. Je mag het recht van Boek 1, dat geschreven is voor gehuwden en geregistreerde partners, niet zomaar toepassen op ongehuwde samenlevers.

JE BESTE STUDIEVRIEND.

SAMEN GAAN WE HET (TENTAMEN) HALEN

Het studeren is in verband met de maatregelen omtrent het Coronavirus anders dan we gewend zijn, maar samen gaan we ons hier doorheen slaan. Wij wensen je ook nu veel succes met studeren en uiteraard ook met de tentamens.

Bedankt voor je vertrouwen in Lawbooks, je beste studievriend.

FEEDBACK

Alle samenvattingen en oefenpakketten van Lawbooks zijn verkrijgbaar in onze webshop. Heb je een vraag, op- of aanmerking over onze producten en/of diensten? Neem dan contact met ons op! We horen graag hoe je online bestelling is bevallen.

@lawbooks.nl

@lawbookssamenvattingen

